

ΚΛΙΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΚΙΛΗ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΑΡΟΜΗΣ
ΠΡΟΠΑΝΗΡΕΤΕΑ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ
ΠΡΟΠΑΝΗΡΕΤΕΑ

Ἔτησίᾳ διὰ μὲν τοὺς ἐνταῦθα
κ. κ. συνδρομητὰς ὀρ. Ν. Δ. 12.
Ἐξαμηνιαία " " " 6.
Διὰ τοὺς εἰς τὸ ἔξωτερικὸν φρ. 18.

Διὰ πᾶσαν εἰδοποίησιν μέχρι τῶν
δέκα στίχων δραχμᾶς. 3.
Διατριβαὶ καὶ δικαστικαὶ καταχω-
ρίσεις κατ' ἀποκοπὴν.

«Πατὴρ καὶ μητὴρ καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμώτε-
ρον ἔστιν ἢ πατὴρ καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον.» (Πλάτων.).

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ.

Η ΕΝ ΒΟΝΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.)

Β.

Τὴν διαφορὰν ταύτην ἐκφράζουσιν ἢ παρὰ τοῖς πρώτοις ἐν χρήσει οὔσα ἔκφρασις «διὰ τοῦ Υἱοῦ» καὶ τὸ παρὰ τοῖς τελευταίοις εἰσαχθὲν Filioque. Πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τις ὅτι ἡ τῶν Ἑλλήνων ἔκφρασις εἶναι ἡ καλλιτέρα. Οἱ ἀνατολικοὶ πατέρες ὠρμώντο ἐκ τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ἐν τῷ ὀρισμῷ τῆς σχέσεως τῶν τριῶν προσώπων ἐν τῇ Τριάδι ἔπρεπε τις νὰ προεξάρῃ τὴν διαφορὰν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλα. Ἐνῶ δὲ ἐποιούντο χρῆσιν τῆς ἐκφράσεως, τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ, ἤθελον οὕτω νὰ δείξωσιν ὅτι τὸ αἷτιον τοῦ Πνεύματος εἶναι ἰδίωμα τοῦ Πατρὸς, διὸ καὶ ἡ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ὁμολογίᾳ ἔκφρασις, τὸ Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς μόνον ἐκπορεύεται. Οἱ Λατῖνοι τοῦναντίον δὲν ἔλαβον ἐν ὄψει τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς τοῦ Πατρὸς καὶ τῆς τοῦ Υἱοῦ ἐνεργείας ὡς πρὸς τὸ ἅγ. Πνεῦμα, ἐπέστησαν δὲ τὴν προσοχὴν αὐτῶν μᾶλλον εἰς τὴν κοινὴν συνέργειαν τοῦ τε Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ κατὰ τὴν προβολὴν τοῦ ἅγ. Πνεύματος, διὸ καὶ ἐποίησαν τὴν χρῆσιν τῆς ἐκφράσεως procedere ab utroque (ἐκπορεύσθαι ἐξ ἑκατέρου) ἢ a Patre Filioque (ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ). Οὐδένα ὅμως λόγον ἀποχρῶντα εἶχον οἱ Δυτικοὶ νὰ θεωρήσωσιν ἕνεκα τούτου μόνον τὴν ἔκφρασιν αὐτῶν ὀρθὴν, ὡς τῆς αὐτῆς δὲ νὰ ὑπεραπολογηθῶσιν αὐτῆς καταπολεμοῦντες μάλιστα τὴν τῶν Ἀνατολικῶν. Πλὴν ὠφείλον νὰ πράξωσι τοῦτο, ἀφοῦ ἅπαξ καθιερωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πάπα εἰσῆχθη ὅλως ἀθαιρέτως εἰς τὸ σύμβολον ἢ ἔκφρασις αὐτῶν, ὅπως οὕτως ὑπεραπολογηθῶσι καὶ εἰ δυνατόν ἐπιβά-

λωσι καὶ εἰς τοὺς Ἑλληνας τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπάτης αὐθεντίας, ἣν κέκτηται ὁ Πάπας, ἵνα οὐ μόνον τὴν προσθήκην τοῦ Filioque, ἀλλὰ καὶ οἰανδήποτε μεταβολὴν ποιήσῃται ἐν τῷ συμβόλῳ, ὡς ἱστάμενος ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀρχὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Οἱ Ἀνατολικοὶ δὲν εἶναι οἱ ἀρξάμενοι χειρῶν ἀδίκων. Αὐτοὶ ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ ποικύσωσιν ἐκ παντὸς τρόπου τὴν κατ' αὐτῶν γενομένην ἐπίθεσιν τῶν Δυτικῶν, τῶν ζητούντων νὰ ὑποτάξωσιν αὐτοὺς εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Πάπα. Ἄλλ' ὅτι καὶ οἱ Ἀνατολικοὶ προέβησαν πῶς πέρα τοῦ δέοντος ἐν τῇ ἀμύνη αὐτῶν ἀδίκως προσβαλόντες καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἣν ἡ ἔκφρασις τῶν Δυτικῶν περιεῖχε, τοῦτο βεβαίως δὲν δύναται τις νὰ ἀρνήσῃ. Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὑπῆρξεν ἡ διδάσκαλος τῆς Δυτικῆς, καθόσον ἐν αὐτῇ ἀνεπτύχθησαν τὸ πρῶτον τὰ κυριώτατα δόγματα τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ δὲ τελευταία ἤρκειτο κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας νὰ ποιεῖ ἐκ τῶν ψυχίων, ἅτινα ἐκ τῆς πλουσίας τραπέζης τῆς πρώτης κατέπιπτον. Βραδύτερον ἤρξατο καὶ αὐτὴ ἐν πολλοῖς νὰ ἔχη τὴν πρωτοβουλίαν, οὐκ ὀλίγα δὲ δόγματα, ἅτινα ἤδη δὲν διετυπώθησαν σαφῶς ἐν τῇ ἀνατολῇ νὰ ἀναπτύσσῃ ἐπὶ μᾶλλον. Αὐτὸ τοῦτο συνέβη καὶ ἐν τῷ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἅγ. Πνεύματος ζητήματι, περὶ οὗ ὅμως παρατηρητέον ὅτι ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία δὲν παρεξέτράπη τὸ παράπαν τῆς ὁδοῦ ἣν διεχάραξεν ἤδη ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ὡς τοῦτο δείκνυται ἐκ τῶν συγγραμμάτων πατέρων τινῶν αὐτῆς ὡς τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Διδύμου. Καταπολεμοῦντες νῦν οἱ Ἀνατολικοὶ τὴν τῶν Δυτικῶν διδασκαλίαν οὐδὲν ἕτερον ποιοῦσιν ἢ καταπολεμοῦσιν ἐν αὐτῇ τὴν θυγατέρα τῆς μητρὸς αὐτῶν

Ἐν τέλει προσεκάλεσεν ὁ Κ. Δ. τοὺς Ἀνατολικούς, ἵνα ποιήσωσιν τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν εἰς τὰ ἄρθρα, ἃ τῇ προτεραίᾳ εἶχον ὑποβάλει αὐτοῖς οἱ

Παλαιοκαθολικοὶ. Ἐν ὀνόματι τῶν Ὁρθοδόξων ἀνέστη τότε νὰ ὀμιλήσῃ ὁ ἐκ Πετροπόλεως καθηγητῆς τῆς θεολογίας Κ. Ὁσσίνιν. Οὗτος προλογίζων ἠθέλησε νὰ αἰτήσῃται συγγνώμην, ὅτι ἀναγκάζεται κατ' ἐντολὴν τῶν ὁμοδόξων αὐτοῦ νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἐν ξένη γλῶσση καὶ δὴ μετὰ ῥήτορα τόσον εὐφραδῆ, ὅσος ὁ Κ. Δ. ἵνα ποιήσῃται παρατηρήσεις τινὰς εἰς τὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἄρθρα. Ἐπιτρέψατέ μοι ἐνταῦθα νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου ὅτι ἔλλην' τις, μὴ μετασχὼν τῶν μέχρι τοῦδε ἰδιαιτέρων συνεδριάσεων τῶν Ὁρθοδόξων, ἐν τῷ ἀμέτρῳ ζήλῳ ὑπὲρ τοῦ ἐθνισμοῦ αὐτοῦ, παρεσύρθη οὕτως, ὥστε εὐθὺς ἅμα παρατηρήσαντος τοῦ Κ. Ὁσσίνιν, ὅτι ἐλάμβανε τὸν λόγον κατ' ἐντολὴν τῶν ὁμοδόξων αὐτῷ, γεγωνυῖα τῇ φωνῇ καὶ γερμανιστί, ἵνα γένηται καταληπτὸς καὶ εἰς ἄλλους, εἶπεν. «Τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχηται ἀληθείας· διότι ἡ ὀρθοδοξία μόνον διὰ στόματος ἑλληνικοῦ δύναται νὰ λαλήσῃ». Τὸ γεγονός τοῦτο πρέπει νὰ θεωρήσῃ τις λυπηρόν, διότι οὕτω δεικνύομεν εἰς τοὺς ἑτεροδόξους, ὅτι ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἔχομεν φυλετικὰς ἐριδας καὶ διαμάχας πρὸς ἀλλήλους, ὅτι δὲ, ἐνῶ ἡμεῖς αὐτοὶ στερούμεθα οὕτω πῶς ἐνόητος, ἤλθομεν ἐνθάδε ἵνα συγεννηθῶμεν περὶ τῆς ἐνώσεως τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Ἀγγλικανῶν. Ἐχω δὲ ἐλπίδος ὅτι οἱ ὁμοδόξοι ἡμῶν Ῥώσσοι οὐδεμίαν προσοχὴν θὰ δώσωσιν εἰς τὴν ἀπομεμονωμένην ἐκείνην ἔκφρασιν ἐνός τῶν Ἑλλήνων, ὅτι δὲ καὶ οὗτοι θὰ φροντίσωσιν νὰ ποδείξωσι, διὰ τῆς συμπεριφορᾶς αὐτῶν ὅτι ἀπεφάσισαν νὰ μετὰσχῶσι τῆς ἐνταῦθα συνεντεύξεως ὁρμώμενοι ἐξ ἄγνοῦ πρὸς τὴν ἐνωσιν αἰσθήματος, ὅπως ἐργασθῶσιν οὕτως ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τιμῆς τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς ἐκκλησίας ἐν ἣ οὐδεμίαν διάκρισιν ὡς πρὸς τὸν ἐθνισμόν πρέπει νὰ ποιῆται

τις, «πάντες γὰρ ἡμεῖς ἐν ἐσμέν ἐν Χριστῷ».

Ὁ Κ. Ὅσσινιν ἀνέγνω πρῶτον τὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἀρθρα ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

1. Πιστεύομεν καὶ διδάσκομεν, ὅτι ἐν τῇ ἀγ. Τριάδι μόνον μία ἀρχὴ ὑπάρχει, ὅτι δὲ ἡ ἀρχὴ αὕτη τόσον τοῦ Υἱοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἀγ. Πνεύματος εἶναι ὁ Πατήρ. Τὴν λέξιν ἀρχὴ νοητέον κατὰ τὴν ἑρμηνείαν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, καθ' ἣν αὕτη εἶναι ταυτόσημος τῷ ἀνάρχῳ.

2 Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἔχει πληρέστατα δίκαιον, ἵνα ἐμμένῃ εἰς τῆς ἐκφρασίαν, τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς, ὑπὸ τὸ ἐκπορεύεσθαι νοῦσα τὴν θεῖαν ἐκείνην πρωταρχικὴν ἐνέργειαν, δυνάμει τῆς ὁποίας ὅτε τὴν δυνάμιν τοῦ ἀποστέλλειν κεκτημένος Υἱὸς καὶ τὸ Πνεῦμα ἀμέσως εἶναι ἐκ τοῦ Πατρὸς.

3. Παραδεχόμεθα ὅτι ἡ σχέση τῶν Υἱοῦ πρὸς τὸ Πνεῦμα δὲν εἶναι κατὰ πάντα ἡ αὐτὴ, ὡς περ ἡ τοῦ Πατρὸς πρὸς τὸ Πνεῦμα, διότι τὸ πατρικόν, ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως, ἢ τῆς ἰδιότητος τοῦ νὰ ἦναι πηγὴ τῶν θεῶν προσώπων δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Υἱόν, ἀλλ' εἰς τὸν Πατέρα μόνον. Διὰ τοῦτο δικαιούται ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία νὰ πορίσῃ τὸ procedere ab utroque ἢ a Patre Filioque, καθόσον ὑπὸ τὸ ἐκπορεύεσθαι νοεῖ αὐτὴ τι διάφορον τοῦ procedere τῶν Λατίνων. Τούναντίον δὲ οἱ Λατίνοι μὴ λαβόντες ἐν ὄψει τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς τοῦ Πατρὸς καὶ τῆς τοῦ Υἱοῦ ἐνεργείας ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα, ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς μόνον τὴν κοινὴν συνδρομὴν, εἰς τὴν συνέργειαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἐν τῇ προβολῇ τοῦ ἀγ. Πνεύματος χρῆσιν ποιούμενοι τῆς ἐκφράσεως procedere ab utroque.

4. Ὡς πρὸς τὴν ἐν χρόνῳ ἀποστολὴν τοῦ Πνεύματος δι' Υἱοῦ καὶ Πατρὸς οὐδεμίαν διαφορὰν διδασκαλίας ὑπάρχει μεταξὺ ἀνατολῆς καὶ δύσεως.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὴν Τρίτην τῆς ἐργαζομένης ἐβδομάδος θέλει φθάσει ἐνταῦθα ἐξ Ἰταλίας ὁ μελοδραματικὸς θίασος τοῦ ἡμετέρου θεάτρου. Οἱ πρωτεύοντες μεταξὺ τούτων τῶν καλλιτεχνῶν εἶναι, ὡς πληροφοροῦμεθα, οἱ ἑξῆς. Ἡ ἀπόλυτος ὑψίφωνος κ. Πιεράντζολη, ἡ ἑτέρα ὑψίφωνος κ. Πάγγολο, ἡ πρώτη ἀνθυψίφωνος (contralta) κ. Βράνδη, δεξίφωνοι οἱ κ. Μπονάτζιτς καὶ Γιερδάνος, βαρύφωνοι οἱ κ. Βούτης καὶ Πετζόνης καὶ βαθύφωνος ὁ κ. Κοντεντίνης. Ὑπάρχουσι δὲ εἰσέτι εἰς ὁξύφωνος, εἰς βαθύφωνος καὶ μία ὑψίφωνος καὶ τὸ λοιπὸν κατώτερον προσωπικὸν τοῦ θιάσου. Ἐκ τούτων γνωστὰ πρόσωπα εἰσὶν αἱ κ. Πιεράντζολη καὶ Βράνδη καθ' ἃ ἀπο-

τελοῦσαι πρὶν μέρος τοῦ ἐν Φαλήρῳ μελοδραματικοῦ θιάσου. Ἐντὸς δὲ τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ ἐλευσομένου μηνὸς ἄρχονται τῶν παραστάσεων. Μεταξὺ τῶν μελλόντων νὰ διδαχθῶσι μελοδραμάτων γνωρίζομεν τὸν Ρουὶ Βλάς ὑπὸ Μαριέτη, τὴν κόμησσαν Ἀμάλην ὑπὸ Πετρέλλα, καὶ τοὺς Λορβαρδοὺς ὑπὸ Βέρδη.

— Πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ γενομένη εἰς τὸν ἱκανὸν δημοδιδάσκαλον κ. Γ. Κυριαδὴν ἀδικία διορθοῦται ὅσον οὕτω, τοποθετουμένου καλῶς καὶ τοῦ κ. Σ. Συνοδινεῦ. Ἄλλ' ἐὰν καὶ ἄλλη τις βοηθὸς θέσις παρουσιασθῇ ἐν τοῖς ἐνταῦθα δημοτικοῖς σχολείοις, δὲν εἶνε δίκαιον νὰ ληφθῇ ἐν ὄψει τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὁ ἀξιόλογος δημοδιδάσκαλος κ. Σπυρ. Πιθαράκης, ὅστις οὐ μόνον τὰς ἐν τῇ Ἰερατικῇ σχολῇ σπουδὰς ἐπιμελῶς περᾶνας, ὑπεβλήθη εἰς τὰς διδασκαλικὰς ἐξετάσεις καὶ ἠξιώθη πτυχίου, ἀλλὰ καὶ ἠθικώτατος εἶνε καὶ συνετὸς καὶ τὰς γνώσεις αὐτοῦ, ὡς γνωστὸν, καταγίνεται μετὰ ζήλου ν' αὐξήσῃ, εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τοῦ Γυμνασίου φοιτῶν τακτικῶς καὶ ἀνευδάτως σπουδάζων.

— Τὴν ἐβδομάδα ταύτην συνέβησαν δύο σπουδαῖαι συμπλοκαί, καὶ οἱ ἐλθόντες εἰς χεῖρας ἐτραυματίσθησαν. Ἡ πρώτη συμπλοκὴ συνέβη κατὰ τὴν θέσιν «τῶν τριῶν Μύλων» ἐνθα ὁ Ἐυαγγέλης Νικολάου καὶ ὁ Ἐμμ. Μανουδάκης ἐτραυματίσαν βαρέως καὶ ἐπιμεινδύοντες τὸν Ἰωάν. Παπαδόπουλον. Ἡ δὲ δευτέρα ἐγένετο κατὰ τὴν θέσιν «τῶν Βαποριῶν» ἔπου ὁ Ν. Καρυστινὸς ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ Γ. Βατικιώτη οὐχὶ τόσον βαρέως.

— Πληροφοροῦμεθα ὅτι οἱ παρὰ τῇ ἐνταῦθα Χωροφυλακῇ ἐνοματάρχαι ἐλάμβανον ἄλλοτε παρὰ τοῦ Δημοτ. Ταμείου μικρὸν ἐπιμίσθιον δι' ἣν παρέχουσι συνδρομὴν τῇ δημοτικῇ Ἀστυνομίᾳ. Ἐὰν τοιαύτη τις ἀμοιβὴ ἐχορηγεῖτο ἄλλοτε τοῖς χρῆσιμοῖς τούτοις τῆς πόλεως φρουροῖς, φρονοῦμεν ὅτι καὶ νῦν ἠδύνατο ὁ Ἄθμος νὰ προβῇ ἀκατακρίτως καὶ ἀξιεπαίνως μᾶλλον εἰς τὸ τοιοῦτον μέτρον.

— Διωρίσθη ἑπαρχος Ὑδρας καὶ Τροιζηνίας ὁ κ. Ἐπ. Ζαννῆς εἰς τῶν συντακτῶν τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδόμενης ἐφημερίδος τοῦ «Ἄργου».

— Κατὰ τὴν «Μέριμαν», διὰ τὸν κομματάρχην κ. Α. Κουμουνοῦρον ὑπάρχουσι αἱ πλείονες τῆς προσκλήσεως εἰς τὴν ἐξουσίαν πιθανότητες. Ἄν ἡ πιθανότης αὕτη κυρωθῇ ὑπὸ τῶν πραγμάτων, τὸ διάδοχον ὑπουργεῖον θὰ περιλάβῃ ὡς μέλη τοὺς κ. κ. Κουμουνοῦρον, Σωτηρόπουλον, Μ. Κανάρη, Καραϊσκάκη, Α. Μαυρομιχάλην, Κοντόσταυλον καὶ Μίλησιν.

— Ὅπως ἐν τῷ προλαβόντι ἡμῶν φύλλῳ ἐγράφομεν, τὰ τμήματα τῆς Βουλῆς ἤρξαντο τῶν ἐργασιῶν των, ὧν ἀποτελέσματα ἔχομεν τὰ ἑξῆς. Αἱ ἐκλογαὶ πασῶν ἐν γένει τῶν ἐπαρχιῶν ἐπεκυρώθησαν ὡς ἀμαρτωλαὶ δὲ καὶ ἐκτὸς τοῦ παραδείσου θετέαι ἐκρίθησαν αἱ ἑξῆς. Ἡ τῆς Βονιτζῆς ἤτις ἠκυρώθη ἐξ ὀλοκλήρου καὶ διὰ τοὺς πρεῖς ἐπιτυχόντας, Γρίβαν, Γεροθανάσην καὶ Κατσικογιάννην. Ἡ τοῦ Βάλτου ἀκυρωθεῖσα διὰ τὸν κ. Γ. Τολιάν ὡς πρὸς τὸν δῆμον Ἀμβρακίας καὶ ἐπικυρωθεῖσα διὰ τὸν κ. Α. Στράτον. Ἡ τῶν Σπετσῶν ἤτις ἠκυρώθη ὡς πρὸς τὸν κ. Κουνοπιώτην, ἐπικυρωθεῖσα διὰ τὸν κ. Α. Θεοχάρην. Ἡ τῆς Ὀλυμπίας ἀκυρωθεῖσα διὰ τὸν κ. Μιλτ. Κανελλόπουλον ὡς πρὸς τὸν δῆμον Ἀρῆνης,

ἐπικυρωθεῖσα δὲ ὡς πρὸς τοὺς ἐτέρους δύο κ. Χ. Κανελλόπουλον καὶ Ζ. Ζαφειρόπουλον. Ἡ τῆς Λεβαδείας ἀκυρωθεῖσα ὡς πρὸς τὸν κ. Γ. Λάπαν διὰ τὸν δῆμον Πέτρας καὶ ἐπικυρωθεῖσα διὰ τὸν κ. Φ. Φίλωνα. Ἡ τῆς Γαρτυνίας ὡς πρὸς τὸν κ. Γ. Μπούκουραν παραπεμφθέντα δι' ὀριστικοῦ βουλευμάτος εἰς τὸ Κακουριμολογικόν. Ἡ Κύρωσε δὲ καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου Μαλευρίου τῆς ἐπαρχίας Γυθείου ὡς πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς ἐκλεχθέντας κ. Κ. Κοσονάκον καὶ Α. Πετροπουλάκην ὡς πρὸς δὲ τὰς ἐκλογὰς Λευκάδος καὶ Τήνου, τὰ τμήματα ἀπεφάνθησαν περὶ τῆς ἀποστολῆς ἀνακριτικῶν ἐπιτροπῶν, ἐπεκυρώθησαν δὲ ἡ μὲν τῆς Λευκάδος ὡς πρὸς τὸν κ. Ἐπ. Σταματόπουλον, ἡ δὲ τῆς Τήνου ὡς πρὸς τὸν κ. Γρ. Μαυρομαρᾶν.

Ἐπίσης τὰ τμήματα ἐπεφυλάχθησαν ὡς πρὸς τοὺς κ. Ε. Μυκωνίον Νάξου, Χ. Χαϊδᾶν Κρανίας (τῆς Κεφαλληνίας) καὶ Η. Φ. Κοσονάκον Μεγαλοπόλεως, ἵνα βεβαιωθῶσιν ἂν οὗτοι ἔχουσι τὸ προσὸν τῆς ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις, αἵτινες τοὺς ἐξέλεξαν, ἀποκαταστάσεως.

Οὐδεὶς βεβαίως ἀμερόληπτος παρατηρητὴς δύναται νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὰς τοιαύτας προκαταρκτικὰς τῶν τῆς Βουλῆς τμημάτων ἐργασίας, οὐδὲ νὰ ἐλπίζῃ τι καλὸν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Τὰ κάκιστα δὲ προικονίζόμενος ἤθελεν ἀπελπισθῆ περὶ τῆς πολιτικῆς ἡμῶν καταστάσεως καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Πατρίδος ἂν μὴ παρηγορηθῆ ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπ' οὐδενὶ οὐδέποτε λόγῳ θέλει ἐγκρίνει τὰς τοιαύτας τῶν τμημάτων ἀθαιρέσεις. Καὶ πολὺ δὲ μέρος τῆς δημοσιογραφίας κατὰ τῶν τμημάτων κατεξανέστη οἷον «τὸ Μέλλον» ἢ «Ἐφημερίς» ὁ «Πρωῖνὸς Κήρυξ» ἢ «Ἀλήθεια» κτλ. διὰ τοῦ ἀρθροῦ «αἱ ὑπερβάσεις» ὅπερ καταχωρίζομεν κατωτέρω. Εἶναι δὲ ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν κατάστασις τοσοῦτον μᾶλλον οἰκτρὰ, καθ' ὅσον ἐν ᾧ συνταράσσεται μὲν ἡ Ἀνατολὴ βλέπουσα πρὸ τῶν θυρῶν αὐτῆς τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα, εἰς σκέψεις δὲ σοβαρὰς δι' αὐτὸ τοῦτο περιέρχονται τὰ κοινοβούλια τῶν δυνάμεων, ἡμεῖς μόνον ὡς οἱ κοχλῖαι τοῦ μύθου, οἵτινες ἐτραγῶδου ἐν ᾧ αἱ οἰκίαι των ἐκαίοντο, κατατριβόμεθα εἰς τὸν μικρολόγον καὶ ἄχαριν καὶ μηδαμινὸν φαντασμὸν, ὅστις οὐδὲν ἄλλον ἔχει σκοπὸν ἢ τὴν ἰδιοτελεῖ τῶν προσώπων ἱκανοποίησιν καὶ τὰς ποταπὰς τῶν ἀτομικῶν παθῶν ἀντεκδικήσεις, αἵτινες περιήγαγον τὴν Πατρίδα εἰς ἃ δυστυχῶς σημεῖον εὐρίσκεται.

— Κατὰ τὴν ἐν τῷ τμήματι ἐξέλεξι τῆς ἐκλογῆς Τήνου ὁ κ. Βαλέτας βουλευτῆς «Θήρας» ὑπογράφας τὴν ἐκθεσιν ἐσημείωσεν ὅτι «παραδέχεται τοὺς λόγους, δι' οὓς τὸ τμήμα ἀπεφάσισε τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπιφυλάσσει δὲ ὡς πρὸς τὸ δυνατόν τοῦ διαίρετοῦ τῆς ἐπικυρώσεως.»

— Κατὰ τὴν «Στοάν», ἡ ἐν τῇ Βουλῇ δημοσίᾳ ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν συζήτησις ἀρχεται σήμερον.

— Τὸ ἀνώτατον ἐν Ἑλλάδι δικαστήριον ὁ Ἄρειος πάγος ἀναιρέσας ἐσχάτως τὴν ὑπὲρ τοῦ ἐκδύτου τῆς ἐνταῦθα ἐφημερίδος «Ἐξεγέρσεως» Δ. Λιμπερίου ἀπόφασιν τῶν ἐνταῦθα πλημμελειοδικῶν ἐξέδοτο ἀπόφασιν ὀρίζουσαν ὅτι πρὸς ἔκδοσιν ἐφημερίδος ἐν Ἑλλάδι ἀπαιτεῖται προηγουμένως τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἄδεια, συμφῶνως πρὸς τὰ περὶ τούτου νεομισμένα.

— Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια φάνει εἰς Ἀθήνας τὴν Κυριακὴν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἀφικνεῖται εἰς Κέρκυραν ἢ θαλαμ. Ἀμφιγίτη.

— Ἑλληνικόν τι ἱστιοφόρον προερχόμενον ἐκ Σύρου κατέπλευσε τὴν Κυριακὴν εἰς Βόσπορον, ἀγνοοῦσα ἔμπροσθεν τοῦ Κουροῦ Τσεσμέ. Ἄμα προσεμισθέντος τοῦ πλοίου οἱ τελωνοφύλακες τῆς παραλίας ἠθέλησαν κατὰ τὰ διατεταγμένα νὰ ἐπισκεφθῶσιν αὐτὸ, ἀλλ' ὁ πλοίαρχος ἀντίστη καὶ δὲν ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ εἰσελθῶσιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ πλοῖον διετέλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας. Μετὰ τινὰς ὥρας οἱ τελωνοφύλακες ἐπανήλθον συνοδευόμενοι ὑπὸ κλητῆρος τινὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου· ἐξετάσαντες δὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ πλοίου εὑρον ἑπτὰ φορτία καπνοῦ καὶ δύο μεγάλα κιβώτια περιέχοντα ἕκαστον ἀνὰ πενήκοντα ἑκατάδας πυρίτιδας. Τὰ λαθρεμπορεύματα ταῦτα κατεσχέθησαν, αἱ δὲ ἀρμόδιαι ἀρχαὶ ἐπελήχθησαν τῆς ἀνακρίσεως.

ΑΙ ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ.

Ὅπως εἰς τὰ λοιπὰ πράγματα δὲν ἐτηρήθησαν πολλάκις οἱ κανόνες, οὐδὲ τὰ ὅρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὄφειλαν νὰ περιορίζωσι τὰς ἐνεργείας των καὶ κυβερνῶντες καὶ πολιτεύομενοι, καὶ ἐξέκλιναν εἰς υπερβάσεις, οὕτω καὶ ἡ βουλὴ, πρὶν ἢ ἀκόμη καταρτισθῆ καὶ ἀρξῆται τῶν τακτικῶν τῆς ἐργασιῶν διαψεύδει, ἀπὸ τῶν προκαταρκτικῶν τῆς πράξεως τὰς χρηστὰς ἐλπίδας τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν περὶ τῆς γεννήσεως καὶ ἐλεύσεώς τῆς.

Ἄδιαφοροῦμεν ὅπως, εἴαν τὰ ὀλίγα, ὅσα θὰ ἐκθέσωμεν ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ, θὰ δυσαρεστήσωσι τινὰς καὶ ἐκ τῶν φίλων ἡμῶν· κἀμμίαν εἰς τοῦτο προσοχὴν δὲν δίδομεν· ὁφείλομεν νὰ εἴπωμεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ ἐνεστῶσα βουλὴ, ἀπορρέουσα ἀπὸ τῶν σπλάγγων τοῦ λαοῦ ἐξ ἐκλογῶν ἐλευθέρων καὶ ἀνεπηρέαστων, ἐχαιρέτισθη φαιδρῶς ὑπὸ σύμπαντος τοῦ ἑλληνικοῦ κοινοῦ· ἐχαιρέτισαν δὲ ταύτην οἱ λαοὶ, ἐπὶ χρησταῖς προσδοκίαις, ὅτι αὕτη ἦλθεν οὐχὶ ἵνα καταλύσῃ ἀλλ' ἵνα ἐγείρῃ καὶ στηρίξῃ τὸ κράτος τῶν νόμων. Δὲν ἐνόησέ ποτε κανεὶς ἐκ τῶν τιμίων πολιτῶν, ὅτι ἡ βουλὴ πρέπει νὰ ἐγκαινίση καὶ κανονίση τὰς πράξεις τῆς ἄλλως, ἢ μόνον ἐνπλήρῃ δικαιοσύνη, ἀπροσωπολήπτως καὶ νομίμως. Ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους καὶ ὑπὸ τοιοῦτους οἰωνοὺς ἤλπισεν ἡ κοινὴ γνώμη εἰς τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου· ἀπέκρουσε δὲ καὶ ἀποκρούει πᾶσαν ὑπερβάσιν ὁθενδήποτε προσελθοῦσαν.

Καὶ τὸ μὲν ὑπουργεῖον ἐπιστατήσαν προπόντως εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν, συνεκάλεσεν ἐντὸς τοῦ νομίμου χρόνου τὴν βουλὴν. ἡ βουλὴ ὅμως, διανύουσα τὸ πρῶτον αὐτῆς στάδιον, δὲν κατάρθωσε νὰ τὸ διέλθῃ ἀπροσκόπτως· αἱ τελευταῖαι αὐτῆς πράξεις τὴν ἐλέγχουσι παρεκκλίνας ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς νομιμότητος καὶ ἀπροσωποληψίας· ἐκλογαὶ τινες ἐξητάσθησαν, ὅχι ὡς αἱ πλεῖστοι, μετ' εὐθύτητος καὶ ἀπαθείας, ἀλλ' ὑπερίσχυσαν ἐν ταῖς σκέψεσι τῶν ἐξελεγχζάντων αὐτὰς ἄλλα ἐλαττήρια, ἄλλοι προσωπικοὶ λόγοι, ὧν ὅλων ἡ ἐνεστῶσα βουλὴ ὄφειλε νὰ φανῆ ἀνωτέρα, ὅπως μὴ ὑποπέσῃ καὶ αὕτη εἰς τὴν κατακρίσιν ἄλλων προλαβουσῶν, ἐπὶ ἀδικίᾳ καὶ ἀθεμίτοις ὑπερβάσεσιν.

Εἰς ἐκλογὰς τινὰς ἢ ἐκ μέρους τῶν οἰκείων τμημάτων τῆς Βουλῆς ἢ προσεζέλεγγίς χαρ-

ακτηρίζεται ὑπὸ κοινοῦ ὡς ἄδικος καὶ λανθαστοπολητικῆ. Ὁ τόπος δὲν ἐπεδείκνυεν, οὐδὲ ἠγάπησε τὴν ἐκδίκεσιν καθ' οἰουδήτινος προσώπου, καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν βουλευτῶν ἔλαβε παρὰ τῶν ἐκλογέων τὴν ἐντολὴν ἵνα καταδιώξῃ πρόσωπα· εἴαντινα τούτων ἤμαρτον κατὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ἐξουσίας των, πρέπον εἶνε νὰ ὑποστώσι πᾶσαν καταδίωξιν, μόνον συμφῶνως πρὸς τὸν θεμελιώδη νόμον· εἴαν ὅμως οἱ συμπολιταὶ τούτων δὲν ἐνόμισαν, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπ' αὐτῶν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ὑπόληψίν των, καὶ ἐπροτίμησαν τούτους καὶ αὐτοὺς ἀντ' ἄλλων ἵνα τοὺς περιβάλωσι τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν βουλὴν νὰ πατάξῃ ἀθαιρέτως τὴν ἐλευθέρην θέλησιν τῶν ἐκλογέων, καὶ νὰ τιμωρήσῃ τούτους δι' ἀδίκου ἀποβολῆς τῶν ἐκλεκτῶν τῆς ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου.

Ἀπέχομεν νὰ κατονομάσωμεν, διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον, τὰς ἐκλογὰς ἐκεῖνας, ἐν τῇ ἐξελέγγει τῶν ὁποίων ἡ βουλὴ δὲν ἐκρίθη παρὰ τῇ δημοσίᾳ γνώμῃ εὐμενῶς. Νομίζομεν ὅμως ὅτι ἀρκούσαν δίδομεν νύξιν, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἀδικίαι προσωπικαὶ τῶν τμημάτων δὲν θέλουσι εὐρεῖ ποσῶς κύρωσιν κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν τῶν ἐκλογῶν ἐν τῷ περιβάλλῳ τῆς Βουλῆς, ἢς ὅλαι αἱ ἀποφάσεις καὶ αἱ πράξεις ἀπὸ τοῦδε πρέπει νὰ γεννηθῶσι χρηστὰς ἐλπίδας εἰς ἅπαν τὸ πανελλήνιον. (Ἀλήθεια.)

ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΕΙΑ.

Ἐπιστολὴ ἐκ Βιέννης δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κολωνίας» περιέχει πληροφορίας σχετικῶς εὐνοϊκὰς πρὸς τὰ διαθήματα τῶν προξένων ἐν Ἐρζεγοβίνῃ· οἱ ἀντάρται δὲν ἀπέχουσι πολὺ τῆς καταθέσεως τῶν ὅπλων, αἱ δὲ ἀπαιτήσεις αὐτῶν δὲν εἶναι ὑπερβολικαί, ἀλλ' ἐπιμένουσι πιστεύοντες ὅτι ἀδύνατον νὰ ἐμπιστευθῶσιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβωσι σπουδαίας ἐγγυήσεις οἱ χριστιανικοὶ πληθυσμοί. Αὐτὸ δὲ τοῦτο ὑποστηρίζει ἡ «Ἐφημερίς τῆς Πητρούπολεως» ἐν ἐνὶ τῶν τελευταίων αὐτῆς ἀριθμῶν:

— Γράφουσιν ἐκ Βελιγραδίου εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Φραγκφούρτης»:

«Ἦάντες ὅσοι ἐνταῦθα εἶναι νοήμονες κηρύσσονται νῦν κατὰ τοῦ πολέμου, οὐχὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν εἰρήνην, οὐχὶ ἐκ φιλίας πρὸς τὴν Τουρκίαν, ἀλλ' ἐκ λόγων συμφέροντος. Ἀπέναντι τῆς ἀπροόπτου ἀναπτύξεως τῶν ὀθωμανικῶν δυνάμεων ὑποπτήσονται καὶ ἀποθαρροῦσι. Τὰ μέλη τῆς Ὀμλαδίνης, ἅτινα λαμβάνουσι τὸν κόπον νὰ σκεφθῶσι πρῶτα λέγουσιν ὅτι περὶ τῶν ὅλων ἤθελεν εἶσθαι ὁ ἀγὼν καὶ ἀφεικτος ὁ κίνδυνος ἂν σήμερον ἐσκέπτοντο περὶ πολέμου. Ἀλλ' ἐν Σερβίᾳ, καθὼς καὶ πανταχοῦ, οἱ ψυχροὶ ἄνθρωποι, οἱ ὀρθόφρονες ἐλλείπουσιν.

— Ἡ πείνα εἶναι ὁ φρικωδέστερος ἐχθρὸς, ὅστις προβλέπεται εἰς τὰ μέρη ἐνθα μένεται ἡ ἐπανάστασις. 60—70 χιλιάδες πρόσφυγες ἐξ Ἐρζεγοβίνης ὑπολογίζεται ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τῆς Δαλματίας, ἄλλαι δὲ 30 χιλ. Βοσνίων ἐν Κροατίᾳ. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι φαίνονται μὲν ὑπερβολικοὶ, ἀλλ' αἱ συνέπειαι τῆς ἀναστάσεως ταύτης φρικωδέσταται. Ἡ εἰσοδεία τοῦ παρελθόντος ἔτους ὑπῆρξε κακὴ, τὰ δὲ

βοσκήματα ἀπεδεκατίσθησαν ὑπὸ ἀσθενειῶν. Οἱ πρόσφυγες ἤδη πλανῶνται ἐν τῇ ξένῃ γῆ λιμώττοντες καὶ γυμνητεύοντες ἐν τῷ παρόντι, ἀνευ ἐλπίδων περὶ τοῦ μέλλοντος μεθ' ὅλας τὰς λαμπρὰς νίκας δι' ὧν διαβαυκαλίζουσι τὴν εὐπιστίαν των. Τὰ γεωργικὰ τῶν ζῶα ὅσα ἐφθασαν νὰ συναπαγάγῃ μετ' αὐτῶν ἐπωλήθησαν καὶ καταδαπανήθησαν. Ἐν Μαυροβουνίῳ ἕκαντοτάδες τραυματιῶν κείνται ἀνευ ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ βοήθειας, διότι τὸ Μαυροβουνιον δὲν παράγει σίτον οὐδ' ὅσον τῷ χρειάζεται πρὸς τὴν ἰδίαν κατανάλωσιν. Εἰσάγει συνήθως ἐκ Βοσνίας, ἀλλὰ καθὼς εἶναι τώρα αἱ συγκοινωνίαι, ἐκόπη πᾶν μέσον παρισμοῦ ἐξ αὐτῆς καὶ φοβερὰ πείνα ἐπιπυρέματα εἰς τὴν ἀτυχῆ χώραν τῶν ἐπαναστατῶν.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, 16]28 Σεπτεμβρίου. Ὁ κ. Θιέρρος ἐπανήλθεν ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας, ἧπου ἀπεδήμει. Πανταχοῦ, ὅπου διερχόμενος παρέμεινεν, ὁ πρόην πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἐπευφημήθη ἐνθερμότατα.

ΚΑΙΡΟΝ, τῇ αὐτῇ. Ἀναγγέλλονται νέα ὑπουργικὰ τροποποιήσεις.

ΡΑΓΟΥΖΑ, 17]29 Σεπτεμβρίου. Οὐδὲν πολεμικὸν νέον λόγου ἄξιον ἔχομεν ἐκ τοῦ θεάτρου τῆς ἐπαναστάσεως. Οἱ Τούρκοι δεσπόζουσι πᾶσιν τῶν μεγάλων ὁδῶν.

ΚΩΝ]ΠΟΛΙΣ, 18]30. Ἐξ Ἐρζεγοβίνης ἀγγέλλεται τελεία ἀπραξία.—Ἡ χολέρα προσέλαβε χαρακτῆρα ἐπικίνδυνον ἐν Δαμασκῷ, Βυρυτῷ, Οριπόλει τῆς Συρίας, Σάϊδ καὶ ἐν τοῖς πέριξ τοῦ Χαλεπίου.

ΜΕΔΙΟΛΑΝΑ 18]1 Ὀκτωβρίου. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πριγκίπου Βίσμαρκ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Μόλτκε θὰ φθάσῃ ἐνταῦθα τὴν 11 τρέχοντος. Θὰ διαμείνῃ μέχρι τῆς 15. Κἀμνουσιν ἐκτάκτους προτομασίας πρὸς ὑποδοχὴν του.

ΒΙΕΝΝΑ τῇ αὐτῇ. Ἡ σύμβασις μεταξὺ Τουρκίας καὶ Αὐστροουγγαρίας ἐκλείσθη ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν σιδηροδρόμων.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἐν τῷ «Ἑλληνικῷ Λαῷ» ἀνέγνωμεν ἀγγελίαν τοῦ κ. Γ. Καβαδία, περὶ ἐκδόσεως παροιμιῶν, γνομικῶν καὶ ἄλλων φράσεων, ἃς συνήθροισεν αὐτοπροσώπως, ὡς ἴδιος λέγει, καὶ ἀπεφάσισε νὰ δημοσιεύσῃ διὰ τοῦ τύπου, ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ πρακτικὸς λόγος» καὶ ἐφ' ὧν ἐπικαλεῖται τὴν γενναίαν συνδρομὴν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων. Καὶ ὅτι μὲν πάντες οἱ καταγινόμενοι περὶ τὰς τοιαύτας ἐθνωφελεῖς ἐργασίας, μεγίστην παρέχουσι τῷ Ἑλληνισμῷ ὑπηρεσίαν ὑπὸ τῆς ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἰδίως φιλολογικῆς καὶ γλωσσικῆς ἐποψίν, οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἀντιλέγων. Ἄλλως ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ κηρύγματος τοῦ μεγάλου τῆς γλώσσης νομοθέτου καὶ πατριάρχου, τοῦ Κοραῆ ἐκείνου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς διδασκάλων καὶ συλλόγων, ἀνε-

ξαιρέτως ή αλήθεια αυτή ομολογείται και κοινώς παρά πάντων πιστεύεται.

Ότι δέ ο κ. Καβαδίας ήθελε κινήσει την συμπάθειαν της Έλλην. δημοσιογραφίας και ήθελεν ύψωθεί και ύπερ αυτού ή φωνή των περί την διόρθωσιν της γλώσσης και την διαφύλαξιν των θησαυρών αυτής και των κειμηλίων προς εθνικήν ωφέλειαν αξιοπαίτως καταγινόμενων, εις εξέδιδεν άγγελίαν ως ποιούσιν οι λοιποί, ου μόνον των επιστημόνων αλλά και των λογίων άπλωσ των τάς έαυτών δημοσιεύσαντων ιδέας, δέν είνε παντάπασι ζήτημα.

Άλλ' όμως ο κ. Καβαδίας πρωτότυπον έλως και ύπό πολλάς επήψεις περιεργον εκδοσ άγγελίαν, ως μη ξενίζηται δι' ύσας είδε και θέλει ιδεί αναμφισβότως επ' αυτής επικρίσεις εκ μέρους τώντε ένταυθα και τών άλλαχου έφημερίδων, του θ' ύπερ ουχι μικράν ζημίαν θέλει προξενήσει αυτός εις την ύλικήν συνδρομήν ήν επικαλείται, ουχι δέ και καλήν εκ προκαταβολής σύστασιν εις τδ μη εισέτι δημοσιευθέν έργον του. Διότι ο κ. Καβαδίας εξέλθων των όρίων της αληθείας ήν επιδιώκουσιν οι επιστημονικώς ένατχολούμενοι και της άβρόφρονος συμπεριφοράς ήν όφειλε προς τους πρό αυτού εις τδ είδος τούτο της συγγραφής εργασθέντας, και πρό πάντων επιτεθείς ανοικείως κατά του συγγράμματος του κ. Ι. Βενιζέλου και αυτού τούτου προσέτι, ήνάγκασε και άλλους, ως είδομεν, αναγκάζει δέ και ήμας, άντι να επαινέσωμεν τον σκοπόν αυτού και συστήσωμεν την άγγελίαν του, να υποβάλωμεν προκαταβολικώς αυτήν τε και εκείνον εις δικαίαν επικρίσιν, ουχι μόνον χάριν συμπόλιτου ήμών προσβαλλομένου, αλλά μάλλον ύπερ της αληθείας και των γραμμάτων.

«Από τριών έτών» λέγει ο κ. Καβαδίας εν τή άγγελία του, «επληροπορήθη ότι άλλη τις τοιούτου είδους συλλογή εξέδόθη» (έννοεί δέ την συλλογήν του κ. Βενιζέλου) «και ότι αυτή έθεωρείτο ως έντελεστάτη και πληρεστάτη» κτλ. Άλλ' ο κ. Καβαδίας προσπαθών ούτω να επιδείξη ότι πρωτοτύπως πως και άρχαίως, ή τουλάχιστον άφ' ύτου ο κ. Βενιζέλος είργάσθη, είργάζεται και αυτός, καίβρι κατά συνέπειαν, την πολυχρόνιον αυτού εργασίαν ήτοιμασε χωρίς να έχη έν ύψει του κ. Βενιζέλου τδ σύγγραμμα, υπερακοντίζει πάσαν πιθανότητα, ή τουλάχιστον εκτίθεται ότι ήκιστα της νεοελληνικής δαιτός είνε γεγευμένος διότι τδ του κ. Βενιζέλου σύγγραμμα από δεκάδων έτών τυγχάνει τοίς πάσι γνωστόν, και πολλώ μάλλον όφειλε να γινώσκη αυτό ο κ. Καβαδίας, ύστις ιδίως περί τδ είδος της τοιαύτης συγγραφής κατεγίνετο. Άλλως τε άνήρ ύστις τηλικαύτην έχει περί της νεοελληνικής φιλολογίας άγνοιαν, ουτε δ' έν τινι περιοδικώ ουτε έν έφημερίδι τινι τδ παράπαν άνέγνωτι περί του βιβλίου του κ. Βενιζέλου, δέν φαίνεται παρέχων πολλές έγγυήσεις ότι δύναται (καίπερ ίσως δύναμενος) να συγγράψη τοσούτω σπουδαίον, ύσον επαγγέλλεται έργον, τουθ' ύπερ, φρονούμεν, δένείνε διά τον κ. Καβαδίαν καλόν συστατικόν. Άν δ' ο κ. Καβαδίας υποκρίνεται (χωρίς να πάσχη πράγματι) άγνοιαν, έλπίζων ίσως ότι θέλει καλύψει διά τοιαύτης υποκριτικής προσποιήσεως την ήν τυχόν, ήρούσθη εκ του συγγράμματος του κ. Βενιζέλου γλωσσικήν ύλην, ή και έρμηνευτικώς ή άλλως εξ αυτού γνώσεις, πάλιν θέλει εύρει έν καιρή τον δέοντα έλεγχον, και ή

πολιτική αυτη έσεται αυτό πάλιν άνωφελής.

Έτι δέ μάλλον δικαιοί τάς σκέψεις ήμών ταύτας ο κ. Καβαδίας και ένισχύει την επ' αυτού και της άγγελίας του επίκρισιν μας, προσθέτων τά έτι μάλλον άπίθανα και άσθενή τάδε «άρέστευλα την δημοσίευσιν και προσεπάθουν, περιεργία φερόμενος, ίνα λάβω έν αντίτυπον» Άλλ' ή γαθε Καβαδία, και βιβλιοπωλείων και βιβλίων τοσαύτη σπάνις ύπάρχει παρ' ήμιν; ή μήπως πιστεύετε ότι ένώπιον παιδών ή ανθρώπων εκτός του κόσμου ζώντων πρόκειται να ένισχύσητε τδ άφ' έαυτού καταπίπτον άνωτέρω άσθενέστατον της προσποιήσεως ήμών όχύρωμα, ύπισθεν του όποιου φαντάζεσθε ότι δύνασθε να παρουσιάσητέ ποτε ξένην περιουσίαν ως ύπετέραν;

Λέγει έπειτα ο κ. Καβαδίας ότι «εκ των αριθμουμενων εις την του κ. Βενιζέλου συλλογήν πέντε χιλιάδων λεγομένων παροιμιών, δύο μόνον χιλιάδες τδ πολν δύναται κάπως να θεωρηθώσιν ως αληθείς παροιμιαί, γλωσσικά και άλλας παραπλησιάζουσας φράσεις, ότι αι λοιπαί φράσεις είναι . . . μηδέν . . . φράσεις τέλος πάντων τάς όποιας, τίς οίδε διά ποίους λόγους οι φίλοι και άνταποκριταί του εκδότου κατά τδ δοκοῦν έγραψαν και έπεμψαν εις τον εκδότην. . . . Ως εκ τούτου δέ ου μόνον κατ' ουδέν ωφέλησεν ή εκδοσις της συλλογής εκείνης, αλλά και έβλαψε καιρίως την υπόληψιν του ελληνικού λαού, ύστις ένω δέν είναι άνόητος, δέν είναι βλάξ, κινδυνεύει να εκληθθή ως τοιοῦτος υπό των νοσημόνων της Ευρώπης. . . και θεωρούμεν και κηρύττομεν ξένας δι' αυτόν και άλλοτρίας, κηήματα δέ της φαντασίας και της κουταμάρας των άνταποκριτών και φίλων του εκδότου.»

Άληθώς πρωτοφανής ύπάρχει ή συμπεριφορά του κ. Καβαδία συγγραφώς μέλλοντος μόνον και ίσως μη άξιωθησομένου να γίνη τοιούτου, ύστις ποιη ή τδ σύγγραμμά του, ίδη τδ φώς της δημοσιότητος επιτίθεται ούτως ανοικείως κατ' άνδρός, ύστις ου μόνον την άξίωσιν δέν έχει άλλ' ουδέ καν ότι είναι φιλόλογος ούδαμώς ουδέποτε διύσχυρισθη, και ύστις άπλωσ υπό σεβασμού προς την πάτριον κληρονομίαν, και μάάλιστα την γλωσσικήν, είργάσθη και αυτός φιλοπόνως προς διαφύλαξιν της γλωσσικής ύλης και άποθησαύρισιν επί τριάκοντα όλα έτη μοχθών, και έπέρανε την πολύμοχθον αυτού εργασίαν διά της μετρίοφρονος εκείνης παροιμίας ήτις την του άνδρός έλαχίστην άξίωσιν έν τή φιλολογία τρανότατα μαρτυρεί.

«Όπ' έκαμί ότι μπόρεσε επλήρωσε τδ νόμο» και αυθόμαυί να άλλος δοκιμώτερος εκδωση άλλας συλλογας τελειωτέρας της έμης:»

Άλλ' ο κ. Καβαδίας φρονεί ότι θέλει εύρει τινα προκαταβολικώς του μέν Βενιζέλου κατήγορον, έαυτου δέ επαινέτην, ένω εκείνου μέν τδ έργον πρό πολλου έδημοσιεύθη και πρόκειται πρόχειρον εις παντός είδήμονος την κρίσιν και τον έλεγχον, ουτος δέ μόνον άγγελίας παρουσιάζων και διά γλώσσης ίταμου και αλαζόνος επαγγέλλεται πολλά και μεγάλα μετά τρόπου προσβλητικού έλως, καθαπτόμενος πρεσβύτου άνδρός και μάάλιστα δικηγόρου και συναδέλφου;

Έν τούτοις και έν ποτε τδ έργον του κ. Καβαδία εκδοθή και έχη αξίαν τινά, πάλιν δέν είναι δυνατόν να περιέχη όπως υπόσ-

χεται χιλιάδας άνεκδότων παροιμιών και γλωσσικών, ώστε τδ έργον του κ. Βενιζέλου θέλει έχει πάντοτε την δέουσαν αξίαν, άφου μάάλιστα ουτος, ως γινώσκουμεν, έτοιμήν έχει και τρίτην των παροιμιών του εκδοσιν, ήτις χιλιάδας άνεκδότων παροιμιών θέλει περιέχει, διότι ο γέρον Βενιζέλος περί ταύτην άνεκδότως από της δευτέρας εκδόσεως άνευ θορούβου και πατάγου είργάζεται, και προσπαθεί να ξυλεύηται πα. του και πάντοτε εκ παντός ξυλαρίου, εις τδ μέγα του Έλληνισμού δένδρον άνήκοντος προς οικοδόμησιν βελτίονα της εις ήν από τριών δεκάδων έτών καταγίνεται γλωσσικής κίβωτου.

Όπως δέ φωτίσωμεν τον κ. Βαβαδίαν, έλως, (ως ο ίδιος υποκρίνεται) ή άδαή έντα των νεοελληνικών γραμμάτων, και δώμεν αυτό άφορμήν να ρυθμίση και επεξεργασθή κάλλιον τδ έργον του, άφ' ου, ως φαίνεται, εξέρχεται εκ συστήματος έν' άνταγωνισθή, ή μάλλον έν' πολεμήση κατά του κ. Βενιζέλου παραπέμπομεναυτόν 1) εις τον της Πανδώρας τόμον 18ον σ. 233, ύπως ίδη ποίαν κρίσιν εκφέρει επί της συλλογής του κ. Βενιζέλου, ο παλαιόγονος των Έλληνικών γραμμάτων αγωνιστής Νικόλαος ο Δραγούμης. 2) Εις τδ τρίτον φυλλάδιον του Α'. τόμου των νεοελληνικών αναλέκτων του συλλόγου «Παρνασσού» όπως και πάλιν αναγνώσθι έν τώ προλόγω την κρίσιν των μουσολήπτων του φερωνύμου εκείνου της Έλληνικής παιδείας και των Έλληνικών γραμμάτων φυτωρίου. 3) Εις τδ πέρισυν εκδοθέν σπουδαίον σύγγραμμα του εϋδοκίμου έν ευρωποίσις και διαπρ-πούς κ. Σμίθ. 4) Εις τον Χρυσαλλίδος τόμον τέταρτον και άλλων δέ σοφών άνδρών, συλλόγων, περιοδικών και έφημερίδων κρίσεις παραλείπομεν ν' αναφέρωμεν, διότι πιστεύομεν ότι ο κ. Καβαδίας εκ των όλίγων τούτων παρατηρήσεων ήμών, θέλει αναγνωρίσει ότι πριν προβή εις την εκδοσιν του συγγράμματος αυτού, άνάγκη είναι να ποιήσεται δευτέραν εκδοσιν της έαυτου άγγελίας, διότι αυτή εκτός των ειρημένων πλημμελημάτων, τοσοῦτον άστείας επιβάλλει υποχρεώσεις εις τους τυχόν αποφασίσοντας να έγγραφώσιν έν αυτή συνδρομηταί, ώστε και ως εκ τούτου άποτυχίας κίνδυνοι τδ έργον επαπειλοῦσι.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

==

Έξεδόθη ο τέταρτος τόμος του **ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ** συνεχείας του Κόμητος Μοντεχρίστου μυθιστορήματος υπό Άλεξάνδρου Δουμα. Εύρίσκεται έν τώ Βιβλιοπωλείω Ι. Κ. ΧΟΥΜΗ πωλούμενος άντι δραχμών Β. Δ. δύο. Έντός δέ δέκα πέντε ήμερών εκδίδοται και ο πέμπτος τόμος.

==

Παρά τώ Βιβλιοπωλείω Ι. Κ. ΧΟΥΜΗ πωλούνται αριθμοί του προς οικοδομήν σχολής διά τους άπόρους παίδας **ΛΑΧΕΙΟΥ**.